

Засега е извесно само дека серијата поскапувања им ги зголеми трошоците на сите граѓани, како и дека за три години платите (само на буџетарите з.н.) ќе се зголемат. Останува нејасно дали во Владата воопшто помислија на армијата невработени и лица до "коска" експлоатирани работници во приватниот систем. Како тие ќе закрепнат? По сè изгледа, во владината агенда немале време да се занимаваат со такви небитни работи.

Покрај ова, во ист кош се наоѓаат и голем број лица приматели на социјална помош, деца на самохрани родители корисници на детски додаток и други категории загрозувани граѓани. Дали не можеше да се најде и за нив некој процент од владиното економско пакетче, или тие како граѓани не се баш корисни како, на пример, за гласање, а ниту, пак, можат да се "кренат". Всушност, кој би слушал некои социјални барања, кога искуството на стечајците покажа дека ниту по 6 месеци штрапување пред Собранието, никој во државата не се претргна за проблемот на овие лица и за нивното економско закрепнување. Бидејќи логично е ако во државата има пари, да им се даде на оние кои немаат ништо, отколку за третина да им се зголемат платите на оние кои ја земаат редовно. Но, очигледно ова е време на друга логика.

Дури и ММФ и Светска банка денонсирани се воздржани со изјавите околу зголемените трошоци за плати. Засега не ја коментираат "подобрената економска состојба" во земјава, која беше истакната при носењето на одлуката за намалување на ДДВ за лековите, транспортот и компјутерската опрема.

СЕРИЈАТА ПОСКАПУВАЊА НА ПРЕХРАНБЕНИТЕ АРТИКЛИ НЕ СЕ СОВПАГААТ СО ВЛАДИНИТЕ НАЈАВИ ЗА ЕКОНОМСКИ НАПРЕДОК

КОЈ СЕГА ЌЕ ПР ЌЕ ЖИВЕЕ

Последните одлуки на Владата за намалување на ДДВ на лековите, компјутерите и на јавниот превоз од 18 на 5 отсто и најавените пари за поддршка на земјоделството, како и за зголемување на платите на административците за 34 и на пензиите за 20 отсто, во наредните три години ќе ја испразнат буџетската каса за повеќе од 800 милиони евра. Според она што го најави Владата, толку изнесува збирната сума која ќе се потроши за спомнатите категории, но без парите за зголемување на пензиите. Сите овие одлуки на Владата, кои беа донесени во многу кус период (само во една седмица з.н.) и кај пошироката јавност, Синдикатот и кај стопанствениците предизвикаа позитивни реакции.

"Засега работите одат во тој правец, што имаме зајакнување на економијата, седум процентен раст на индустриското производство, за половина зголемен

Пишува: Арсен КОЛЕВСКИ

извоз во првите шест месеци, споредено со шестте месеци лани, ни даваат можност да го намалиме ДДВ за здравство, за лекови и за медицински материјали, инвалидски колички, ДДВ за јавен транспорт, ДДВ за сончеви колектори и за компјутери, компјутерски делови и софтвери од 18 на 5 отсто и притоа да немаме сериозни проблеми со Буџетот", изјави Никола Груевски.

Како расте обемот на државната каса, така се зголемува и бројот на вработените во администрацијата, за кои се одделуваат две третини од буџетските пари.

На пример, во 1998 година во јавната администрација работеле 64.000 луѓе. Оттогаш секоја нова влада го зголемуваше бројот на вработените во државниот апарат и во 2006 година бројката изнесуваше до 103.000. Во моментот нема прецизни податоци колку луѓе сега брои платниот список на државата. Додека парите од Буџетот се трошат непродуктивно на администрацијата, ударот го чувствуваат домашните компании кои остануваат сиромашни со неконкурентно производство. Сè повеќе се купува странска стока, а резултатот е огромен раст на трговскиот дефицит. Од 600 милиони евра во 1998 г., до 1 милијарда и 300 милиони евра за минатата година.

ЕКОНОМСКИ РАСТ

Додека од една страна премиерот Никола Груевски изјави дека економијата се подобрува и се зголемуваат буџетските приходи, што е причина за зголемување на буџетските трошоци, од друга страна, пак, експертите сметаат дека економијата сè уште не е во фаза која овозможува расфрлање со парите од државната каса. Тие мислат дека одлуките се економски неодржливи и дека додека расте БДП, не може да растат и трошоците за плати, бидејќи на тој начин се зголемува јавната потрошувачка. Тоа има опасни последици и врз инфлацијата, кој веќе почна да расте, што се чувствува со порастот на цените на некои основни производи. Но, според Груевски, инфла-

цијата нема да биде голема, ќе изнесува најмногу околу 2 отсто. При донесувањето на сите одлуки на Владата за издвојување пари од Буџетот, како причина се наведува дека економијата закрепнала и дека има пари во Буџетот, додека интервенцијата кај овие категории граѓани е со цел тие да закрепнат економски.

Потврда за ваквиот раст на приходите неодамна даде и директорот на Управата за јавни приходи, Горан Трајковски. Според него, иако од почетокот на 2007 година се воведо рамниот данок, сепак собрани се поголеми приходи од плани-

жавата досега одеше за плати на администрацијата и исто толку за социјални трансфери, што беше остро критикувано од меѓународните институции. Експертите велат дека е многу опасно доколку во исто време расте БДП и се зголемуваат трошоците за плати на буџетарите. Само за јавната администрација од Буџетот во наредните три години ќе се "испумпаат" околу 550 милиони евра. Според дел од експертите, масата на плати за буџетарите може реално да расте ако се намалува бројот на администрацијата или ако се зголеми нивната ефикасност, што не се случува.

ДАЛИ НЕКОЈ ПОМИСЛИ КАКВА Е ЕКОНОМСКАТА СОСТОЈБА НА ОВИЕ "ЈАДНИЦИ"

Со последната одлука на Владата, 215 милиони евра ќе бидат наменети за поддршка на земјоделството во наредните три години, што е за околу десет пати повеќе од средствата за земјоделство во минатата година. Владата призна дека одлуката за парите е донесена без претходна анализа во кои сегменти од земјоделството и за кои програми ќе се потрошат парите од Буџетот и дека тоа дополнително ќе го направи. Премиерот Груевски објасни дека поради зајакнувањето на масата пари во Буџетот се создадени можности за ваква финансиска поддршка на земјоделството.

Во Министерството за труд и социјала сè уште немаат пресметки колку пари од Буџетот ќе бидат извадени со нивниот пораст за 20 отсто. Сегашната маса пари за годишна исплата на пензиите изнесува околу 425 милиони евра.

СИНДИКАТОТ АПЕЛИРА

За волја на вистината, сè уште е нејасно кога граѓаните на своја "кожа" ќе го почувствуваат ова економско закрепнување. Бидејќи ако ваквите даночни намалувања се проследени со серија поскапувања на основните прехранбени артикли, ефектот засега сè уште е негативен. Во оваа насока размислуваат и во Синдикатот, кој деновиве упати и апел до Владата.

Паралелно со намалувањата Владата да ги спречи зголемувањата на цените на неопходните прехранбени продукти и да го заштити стандардот на граѓаните, особено на оние со минимални и нередовни примања, побара деновиве Сојузот на синдикати на Македонија. Тие, по којзнае кој пат, апелираат во борбата против сиромаштијата Владата да го утврди износот на минималната плата.

"Овие поскапувања треба да бидат последна опомена, но и предизвик за актуелната влада, она што досега го пропуштиле претходните власти, кои не создадоа вистинска стратегија за целосен стопански развој, а во тие рамки и долгорочна стратегија за производство на храна во државата, конечно тоа да го направи оваа влада, затоа што последиците најмногу ги чувствуваат граѓаните", изјави Пеце Груевски од ССМ.

"Бараме Владата да биде одлучна како што тоа го направи и по најавата за поскапување на цената на лебот и да најде стратешки мерки во секторот на земјоделско-прехранбената индустрија, пред да настанат најавените зголемувања, пред да дојде до сериозни потреси и хаос на македонскиот пазар", додаде тој.

Последиците од поскапувањата најмногу ги чувствуваат и ќе ги почувствуваат оние 40 отсто од вкупниот број вработени, кои нередовно примаат плата, потоа 60 проценти вработени кои примаат плати до 12.000 денари, повеќе од 230.000 пензионери, кои имаат пензии околу 8.000 денари.

Колку за споредба, во 1998 година, во Македонија имало околу 250.000 невработени, а лани вкупниот број на невработени во земјава бил 360.000. Токму затоа Синдикатот бара заштита од државата за овие најранливи социјални категории, за да можат да преживеат додека во својот "цеб" го почувствуваат економскиот напредок на земјава.